

Ija Lazari-Pawłowska

Trzy pojęcia tolerancji

Zainteresowanie problemami tolerancji bierze się z kilku przyczyn:

- z zagwarantowania w ramach praw człowieka każdej ludzkiej istocie szeregu swobód osobistych i obywatelskich
 - odejście od etnocentryzmu
 - zmiana stosunku kościoła do pluralizmu religijnego i światopoglądowego
- Istnieją trzy rodzaje tolerancji:

1. tolerancja negatywna – brak ingerencji mimo negatywnej oceny czyichś poglądów lub czynów

Kotarbiński mówi, że tolerancja polega na niesprzeciwianiu się cudzym działaniom, mimo, że uważamy je za niepożądane. Hartmann uważa, że tolerancja dotyczy jakiegoś zła, które się widzi, nie akceptuje, ale również nie próbuje zmieniać. Keller uważa, że tolerujemy czyjeś opinie lub zachowania, jeżeli: oceniamy je negatywnie, możemy wpłynąć na ich zmianę, ale nie czynimy tego, ponieważ uznajemy uprawnienie innych ludzi do swobodnego myślenia i działania. Brak interwencji może być różnie motywowany, np.: obojętność (jest nam wszystko jedno, więc nie wtrącamy się), patrzenie z góry (drugiego człowieka traktujemy jako gorszego i nie godnego naszego wysiłku), pragnienie harmonijnego współżycia z ludźmi (tolerujemy różne zjawiska dla świętego spokoju), partnerstwo (pozwalamy każdemu żyć według własnego uznania). Motywem nie może być bezsilność. Nie jest tolerancją sytuacja, kiedy mimo, że coś nam się nie podoba nic z tym nie robimy, tylko dlatego, że nie możemy. Rozróżnić trzeba tolerancyjną osobowość od tolerancyjnego zachowania. Tolerancyjny człowiek zachowuje się w sposób spontaniczny, z życzliwą wyrozumiałością, natomiast człowiek nietolerancyjny może w pewnych sytuacjach wymusić w sobie zachowania tolerancyjne.

2. tolerancja pozytywna – inaczej czynna lub treściowa, akceptacja cudzej odmienności w zakresie poglądów lub czynów

Hoffe twierdzi, że tolerancja to szanowanie odmiennych poglądów i sposobów życia. Hare uważa, że tolerancja to gotowość szanowania ideałów innych ludzi tak, jak gdyby były jego własnymi. Ossowska z kolei mówi o tolerancji jako o umiejętności szanowania cudzych potrzeb i cudzych opinii. Sali jako tolerancję rozumie poszanowanie cudzych odmienności, nawet jeśli się nam one nie podobają lub ich nie rozumiemy.

Hindusi, uważani za bardzo tolerancyjnych, uważają że, filozofia oznacza widzenie. I w tym znaczeniu różne filozofie są tak naprawdę różnym widzeniem tej samej rzeczywistości. Są tolerancyjni dla wszelkich odmienności, ponieważ uważają, że wszystkie one są drogą ku jednej prawdzie.

Skrajną tolerancję prezentują tzw. relatywiści kulturowi. Domagają się, aby wszystkie kultury uznać za tak samo dobre. Skrajny relatywizm chce zagwarantować wszystkim ludziom życie zgodne z ich przekonaniami (bez znaczenia na ich wyobrażenia dobra i zła).

Hajek uważa, że nawet jeśli nie toleruje się czyjegoś zachowania należy tolerować samego człowieka. Tolerancja powinna wiązać się z cierpliwością i życzliwością, ma się wyrzec złości, pogardy i obojętności.

W stosunku do człowieka zawsze obowiązuje tolerancja pozytywna, natomiast w stosunku do zachowań i poglądów może obowiązywać ograniczona tolerancja negatywna.

3. tolerancja bez przymusu – jeśli potrafimy wysłuchać cudzych poglądów (nawet jeśli nam się nie

podobają) i nie próbujemy ich zmienić. Tolerancja polega na rezygnacji z przymusu. Taką definicję tolerancji podawali między innymi Weber oraz Ginters. Ginters uważa także, że nie wszyscy ludzie bezwarunkowo oceniają jedne zjawiska jako dobre, inne jako złe. Są też tak zwani rozważni nierelatywiści, którzy zakładają, że to oni mogą się mylić, a w swoich sądach są bardzo ostrożni i tolerancyjni.

Serwis stosuje pliki cookies w celu świadczenia usług. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w urządzeniu końcowym. Możesz dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w [polityce prywatności](#).